

Hoe stimuleren we verduurzamen?

**Een adviesrapport over het motiveren van nieuwe huiseigenaren om
een stap in de richting van verduurzamen te zetten**

Flore Falger

01-07-24

Verduurzamen als touwtrekker van de energietransitie

Om te kunnen voldoen aan het klimaatakkoord van de Europese Unie, moeten Nederlandse woningen worden verduurzaamd. Het aardgasverbruik in woningen is namelijk verantwoordelijk voor ongeveer 25 procent van het totale aardgasverbruik in Nederland.¹

Nieuwe huiseigenaren als target groep

Er moeten nog veel woningen in Nederland worden verduurzaamd, om de klimaatdoelen te behalen. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat men er vaker voor kiest om duurzame maatregelen te treffen in hun woning, wanneer zij gaan verhuizen of net verhuisd zijn.² Om dit natuurlijke moment van verduurzamen te benutten, zijn nieuwe huiseigenaren de target groep in deze studie.

Het maatschappelijk belang van het verduurzamen van woningen

Het verduurzamen van woningen kan een aanzienlijk groot deel van het aardgasgebruik verminderen, wat op zijn beurt zorgt voor een sterke reductie van CO₂-uitstoot.¹

Het verduurzamen van woningen is van belang om de hoge energiekosten van huiseigenaren te verminderen. De afgelopen twee jaar is namelijk gebleken dat energiearmoede een groot probleem kan worden.¹

Het verduurzamen van huizen speelt ook een rol in het comfort en de gezondheid van huiseigenaren. Slecht geïsoleerde en geventileerde huizen, hebben een aanzienlijk grotere verspreiding van bacteriën, virussen, schimmels en huisstofmijt.^{3 4 5}

Tenslotte is het verduurzamen van huizen een oplossing om minder aardgas afhankelijk te worden.⁶ Dit maakt Nederland minder afhankelijk van niet bevriende landen, zoals Rusland.¹

Studie 1: Kwantitatief vragenlijst onderzoek

Op basis van een literatuurstudie is een voorspelling gemaakt van de factoren waarvan werd gedacht dat ze de meeste invloed hadden op de intentie van nieuwe huiseigenaren om hun woning te verduurzamen.

Om te testen of de factoren, daadwerkelijk de intentie om te verduurzamen voorspelden, werd een vragenlijst opgesteld en uitgezet onder huiseigenaren.

*Dit betekent dat de uitkomsten van deze studie gelden voor huiseigenaren in het algemeen en niet gespecificeerd kunnen worden naar de doelgroep nieuwe huiseigenaren.

Uit de resultaten bleek dat negen van de tien voorspelde factoren, daadwerkelijk een positieve invloed hadden op de intentie om te verduurzamen. Vier van deze factoren hadden ofwel een directe positieve ofwel een directe negatieve invloed op de intentie om te verduurzamen:

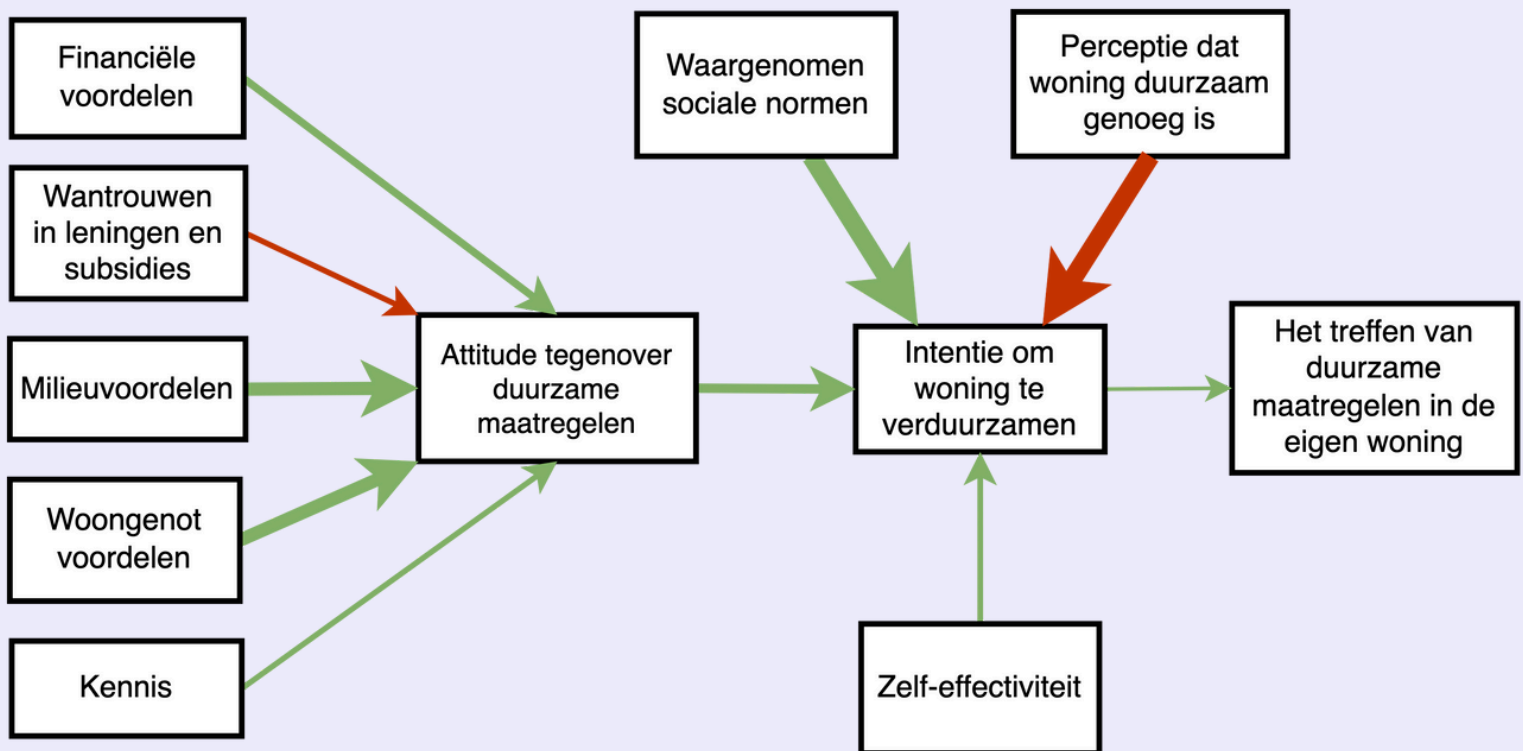
- + De waargenomen **sociale normen** over verduurzamen.
- De perceptie dat de eigen woning al **duurzaam genoeg** was.
- + De mate waarin men het gevoel heeft competent genoeg te zijn om hun woning te verduurzamen (**zelf-effectiviteit**).
- + De **attitude** tegenover het treffen van duurzame maatregelen.

Vijf factoren bleken een directe invloed op de attitude te hebben, waarmee ze een indirecte invloed hadden op de intentie om te verduurzamen:

- + De waargenomen **financiële voordelen** van verduurzamen.
- + De waargenomen **milieuvoordelen** van verduurzamen.
- + De waargenomen **voordelen voor het woongenot** van verduurzamen.
- De mate van **wantrouwen tegenover duurzame leningen en subsidies**

De uitkomsten van studie 1 samengevat in een procesmodel

Het procesmodel is als volgt af te lezen:

- Groene pijl: De factor heeft een positieve invloed op...
- Rode pijl: De factor heeft een negatieve invloed op...
- Dikte van de pijl: Hoe dikker de pijl, hoe groter de invloed

*De invloed van de intentie om de woning te verduurzamen om het aantal ingevulde Verbeterchecks is niet getoetst in studie 1.

Studie 2: Nieuwe huiseigenaren stimuleren om de Verbetercheck in te vullen

Het invullen van de Verbetercheck is een eerste stap in het verduurzamingsproces van huiseigenaren. Om te onderzoeken welke factor uit studie 1, nieuwe huiseigenaren het meest stimuleert om deze eerste stap te zetten, werden in studie 2 de factoren **Financiële voordelen**, **Milieuvoordelen** en **Woongenot voordelen** getest op Funda.nl en Verbeterjehuis.nl.

Samen met een controle conditie werden deze factoren om de beurt in de vorm van een advertentie op de Funda website geplaatst, om te kijken welke factor leidde tot het meest aantal geopende links naar de Verbeterjehuis website. Ook werd er een bijbehorende Verbetercheck om de beurt online gezet op de Verbeterjehuis website, om te testen welke factor leidde tot het meest aantal geopende- en ingevulde Verbeterchecks.

Het proces dat men doorliep bij de Financiële voordelen conditie is als voorbeeld visueel gemaakt op de volgende pagina.

Uit de resultaten van studie 2 bleek enkel de factor **Milieuvoordelen**, invloed te hebben op het aantal geopende links in de Funda advertenties en het aantal geopende- en ingevulde Verbeterchecks.

- De links in de Funda advertenties naar de Verbeterjehuis website werden **minder** vaak geopend bij de Milieu voordelen conditie dan bij de controle conditie.
- + Echter werden er **meer** Verbeterchecks geopend en volledig ingevuld, bij de Milieuvoordelen conditie dan bij de controle conditie.

Proces studie 2

Filters

Zoek op plaats, buurt of postcode

[Bewaar zoekopdracht](#) [Relevantie](#)

69.066 koopwoningen in Nederland

Toppositie

- De Lom de Berghlaan 28 a Lottum, € 529.000 k.k. CoMaCon Makelaardij
- Kranendijk 10 Den Bommel, € 825.000 k.k. LiVastGO Makelaardij
- Veldhoenkamp 9 Laren (GE), € 549.000 k.k. Beltman Makelaars

Prachtig penthouse met dakterras in het Scheepvaartkwartier

Blikvanger Nieuw

Aangeboden sinds

- Geen voorkeur 69.066
- Afgelopen 24 uur 1.115

Voorkom een hoge energierekening

verbeterjehuis.nl →

1

Bespaar geld met een energiezuinig huis

Je energierekening verlagen? Ga duurzaam! Bijvoorbeeld met isolatie of een warmtepomp. Benieuwd hoe jij jouw huis kunt verbeteren? Start de Verbetercheck en ontdek waarmee jij gaat besparen.

Doe de Verbetercheck →

2

Stap 1

Verbeter je isolatie en ventilatie

Bij stap 1 kan je verbeteringen kiezen voor isolatie en ventilatie. Bij stap 2 kies je verbeteringen voor verwarming, zoals een (hybride) warmtepomp, en zonnepanelen.

Aanbevolen verbeteringen om te beginnen

Op basis van jouw situatie hebben we de maatregelen op een rij gezet waar je het beste mee kunt beginnen. Deze zijn goed voor je wooncomfort, portemonnee en het klimaat. Ga zo snel mogelijk met deze maatregelen aan de slag, dan heb je er het snelst de voordelen van.

Kies 2 of meer maatregelen en ontvang een hoger subsidiebedrag per maatregel!

Gekozen verbeteringen

Verwarming en warm water	€ 6146
Dakisolatie plat dak	€ 4680

Investering	€ 10826
Af: Subsidie (indicatie)	€ 2550
	€ 8276

Besparing per jaar € 720

CO2 uitstoot daalt	846 kilo ↓
Gasverbruik daalt	731 m3 ↓
Stroomverbruik stijgt	1354 kWh ↑

3

Aanbevelingen

Licht huiseigenaren op een laagdrempelige manier in over wat zij nog meer kunnen verduurzamen

1

Waarom?

Zowel uit de literatuurstudie als uit studie 1, blijkt dat huiseigenaren vaak denken dat hun woning al duurzaam genoeg is, waardoor zij niet de intentie hebben om verder te verduurzamen.⁷ Echter blijkt dat een aanzienlijk deel van deze huiseigenaren in werkelijkheid geen (optimale) duurzame woning bezit. Ook al staat deze groep over het algemeen positief tegenover verduurzamen, denken zij vaak onterecht dat de woning al duurzaam genoeg is of weten zij wel dat de woning niet duurzaam genoeg is, maar vinden ze de woning wel prima zoals deze is. Om de energietransitie niet te laten stagneren, is het van belang om deze groep huiseigenaren in te laten zien dat hun woning nog verder verduurzaamd kan worden en om ze aan te moedigen hiernaar te handelen.

Hoe?

Om huiseigenaren te informeren over welke maatregelen zij allemaal nog kunnen treffen, is de Verbetercheck een geschikt hulpmiddel. Ook voor de groep huiseigenaren die wel weet dat ze nog meer kunnen verduurzamen, maar weerstand voelen om hier iets aan te veranderen (inertie), kan de Verbetercheck een positieve werking hebben. Een middel tegen inertie is namelijk om het gewenste gedrag zo laagdrempelig mogelijk te maken, zodat zij het gevoel hebben dat ze een hoge controle hebben over het gedrag.⁸ Het invullen van de Verbetercheck is een laagdrempelige eerste stap naar verduurzamen.

Uit studie 2 is gebleken dat Funda het aantal bezoekers op de Verbeterjehuis website, waar de Verbetercheck staat geplaatst, met ongeveer 70 procent heeft verhoogd. Het zichtbaarder maken van de Verbetercheck, kan dus gedaan worden door een advertentie te plaatsen op Funda.nl, zoals op de pagina hierboven in stap 1 is te zien.

Benader nieuwe huiseigenaren verder in het koopproces

2

Waarom?

Wanneer het Ministerie, **nieuwe** huiseigenaren wil bereiken om de Verbetercheck (of een andere stap richting verduurzamen) onder de aandacht te brengen, is het belangrijk om na te gaan waar deze nieuwe huiseigenaren het best bereikt kunnen worden. In studie 2 hebben in totaal ruim 3,5 duizend mensen via de Funda advertenties, de Verbeterjehuis website bezocht. Dit heeft zichtbaar geholpen om de bekendheid van de Verbetercheck onder nieuwe huiseigenaren te vergroten. Echter moet hier ook kritisch naar gekeken worden, omdat dit maar een klein percentage is van het totaal aantal mensen die de Funda advertenties hebben gezien.

Een groot gedeelte van de Funda bezoekers is niet op zoek naar een nieuwe woning, maar bezoekt de site voor eigen plezier. Deze groep mensen valt ten eerste niet onder de groep potentiële nieuwe huiseigenaren en is ten tweede wellicht niet geïnteresseerd in Verduurzamen. Funda heeft een groot bereik, maar is waarschijnlijk niet het meest effectief in het benaderen van **nieuwe** huiseigenaren. Een website of andere omgeving, waarbij men verder in het koopproces is, kan daarom een betere manier zijn om nieuwe huiseigenaren te bereiken.

Hoe?

Het is aan te raden om in kaart te brengen, welke route nieuwe huiseigenaren doorlopen in het koopproces van een woning, om te weten waar je ze het best kan bereiken. Een stadium waar men verder in het koopproces zit, zoals bij een makelaardij kantoor of hypotheekadviseur, wordt verwacht het meest effectief te zijn om nieuwe huiseigenaren te benaderen. Het ministerie zou een folder met de belangen en voordelen van verduurzamen en een link of QR code naar de Verbeterjehuis website, kunnen ontwikkelen. Deze folders kunnen vervolgens meegegeven worden door een makelaar of hypotheek adviseur aan een potentiële nieuwe huiseigenaar.

3

Pas de communicatie over verduurzamen aan op de omgeving

Waarom?

Uit studie 2 bleek dat men minder vaak klikte op de link naar de Verbeterjehuis website in de Funda advertentie, wanneer milieuvoordelen werden benadrukt. Deze bevinding is wellicht te verklaren door de individualistische waarden die er spelen op het moment dat men opzoek is naar een woning.^{9,10} Wanneer de potentiële nieuwe huiseigenaren zijn omringt met individualistische motieven, zoals het bezitten van een woning, wordt men minder gemotiveerd wanneer het gaat om universalistische motieven, zoals het helpen van het milieu.¹¹

Toch is in verschillende onderzoeken gebleken dat iets goeds voor het milieu doen, een grote en sterke motivator voor mensen kan zijn om hun woning te verduurzamen.^{12,13} Zo blijkt ook uit studie 2 dat de mensen die eenmaal via de Milieuvoordelen advertentie op de Verbeterjehuis website terecht zijn gekomen, vaker daadwerkelijk de Verbetercheck invullen. Daarom kan het in sommige omgevingen, juist goed zijn om de milieuvoordelen van verduurzamen van de eigen woning te communiceren.

Hoe?

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken kan meer onderzoek uitvoeren naar welke waarden en motieven worden geactiveerd in (online) omgevingen, door bijvoorbeeld studie 2 te repliceren op verschillende websites. In een omgeving waar individualistische motieven spelen, kan verwacht worden dat het minder goed werkt om de milieuvoordelen van verduurzamen te communiceren.

*In studie 2 is echter geen bewijs gevonden dat factoren die juist bijdragen aan individualistische motieven, zoals financiële voordelen of woongenot voordelen, juist een positieve invloed hebben op websites die individuele motieven aanwakkeren (zoals Funda).

Om inzicht te krijgen in welke psychologische factoren het best kunnen worden ingezet in een (online) omgeving, is dus meer onderzoek nodig.

Gebruik sociale normen om huiseigenaren te motiveren

4

Waarom?

Uit literatuuronderzoek naar duurzame investeringen en uit studie 1^{14 15} blijken sociale normen een grote invloed te hebben op de intentie om te verduurzamen. Verwachtingen over hoe mensen zich (behoren te) gedragen, kunnen leidend zijn voor het gedrag dat men zelf vertoond.¹⁶ Volgens de theorieën over sociale invloed, zal een individu er eerder voor kiezen om de eigen woning te verduurzamen als mensen in de omgeving dit ook doen.^{14 15} Dus het zien dat mensen ook verduurzamen of alleen al het idee hebben dat verduurzamen de sociale norm is, verhoogt waarschijnlijk de intentie om een stap richting het verduurzamen van de eigen woning te zetten.

Hoe?

Een sociale norm kan ingezet worden om (nieuwe) huiseigenaren te motiveren een eerste stap richting verduurzamen te zetten. Een voorbeeld hoe je een sociale norm kan communiceren om mensen te motiveren de Verbetercheck in te vullen, staat hieronder afgebeeld.

Al 1.276.512 woningeigenaren hebben ervoor gekozen om hun woning te verduurzamen.
Ook verduurzamen?

Isoleren, zonnepanelen of een warmtepomp: hoe kun jij je huis verbeteren? Wat kost het? En wat ga je besparen? Met de verbetercheck weet je het!

Verbetercheck doen →

Het is van belang een hoog getal te communiceren, omdat men hierdoor het gevoel krijgt dat verduurzamen de norm is. In dit dit voorbeeld is het daarom verstandiger om het absolute aantal te benoemen dan om het percentage benoemen, omdat het percentage onder de 50% ligt.

Conclusie

Het verduurzamen van woningen, is van groot belang voor het creëren van een gelijkwaardige en onafhankelijke maatschappij en een gezond klimaat. Een stap in de goede richting hiernaar, is het invullen van de Verbetercheck. Om (nieuwe) huiseigenaren te motiveren om de Verbetercheck in te vullen of een andere stap richting verduurzamen te zetten, kunnen de volgende aanbevelingen worden ingezet:

Huiseigenaren inlichten door het promoten van de Verbetercheck

Nieuwe huiseigenaren verder in het koopproces benaderen

Communicatie aanpassen op de omgeving

Sociale normen communiceren

Bronnen

1. Centraal Planbureau & TNO. (2023). Inkomenseffecten van woningisolatie naar de isolatiestandaard. <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-TNO-Publicatie-Inkomenseffecten-van-woningisolatie-naar-de-isolatiestandaard.pdf>
2. Centraal Bureau voor de Statistiek. (2024). Monitor ISDE NWF, 2023. <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2024/18/monitor-isde-nwf-2023>
3. Arundel, A. V., Sterling, E. M., Biggin, J. H., & Sterling, T. D. (1986). Indirect health effects of relative humidity in indoor environments. *Environmental Health Perspectives*, 65, 351. <https://doi.org/10.2307/3430203>
4. Markowicz, P., Larsson, L., & Mattsson, J. (2023). The relative humidity may strongly affect indoor air concentrations of VOC pollutants. *The relative humidity may strongly affect indoor air concentrations of VOC pollutants*. <https://doi.org/10.14293/icmb230034>
5. Ormandy, D., & Ezratty, V. (2015). Thermal discomfort and health: Protecting the susceptible from excess cold and excess heat in housing. *Advances in Building Energy Research*, 10(1), 84-98. <https://doi.org/10.1080/17512549.2015.1014845>
6. Centraal Bureau voor de Statistiek. (2021). 92 procent woningen op aardgas begin 2019. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/07/92-procent-woningen-op-aardgas-begin-2019>
7. De Nederlandsche Bank. (2024). Verduurzaming van woningen na de energiecrisis. <https://www.dnb.nl/media/n5kjbq2r/dnb-analyse-van-crisis-naar-kans-verduurzaming-van-woningen-na-de-energiecrisis.pdf>
8. Stål, H. I. (2015). Inertia and change related to sustainability – An institutional approach. *Journal of Cleaner Production*, 99, 354-365. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2015.02.035>
9. Forrest, R., Murie, A., & Williams, P. (2021). Understanding home ownership. *Home Ownership*, 7-18. <https://doi.org/10.4324/9781003133278-1>
10. Mandič, S. (2017). Motives for home ownership: Before and after the transition. *Housing, Theory and Society*, 35(3), 281-299. <https://doi.org/10.1080/14036096.2017.1329164>
11. Bardi, A., & Schwartz, S. H. (2003). Values and behavior: Strength and structure of relations. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29(10), 1207-1220. <https://doi.org/10.1177/0146167203254602>

12. Rosner, Y., Amitay, Z., & Perlman, A. (2021). Consumer's attitude, socio-demographic variables and willingness to purchase green housing in Israel. *Environment, Development and Sustainability*, 24(4), 5295-5316. <https://doi.org/10.1007/s10668-021-01659-8>
13. Teotónio, I., Oliveira Cruz, C., Matos Silva, C., & Morais, J. (2020). Investing in sustainable built environments: The willingness to pay for green roofs and green walls. *Sustainability*, 12(8), 3210. <https://doi.org/10.3390/su12083210>
14. Judge, M., Warren-Myers, G., & Paladino, A. (2019). Using the theory of planned behaviour to predict intentions to purchase sustainable housing. *Journal of Cleaner Production*, 215, 259-267. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.01.029>
15. Yee, C. H., Al-Mulali, U., & Ling, G. M. (2021). Intention towards renewable energy investments in Malaysia: Extending theory of planned behaviour. *Environmental Science and Pollution Research*, 29(1), 1021-1036. <https://doi.org/10.1007/s11356-021-15737-x>
16. Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)